

แผ่นข้อมูลโรคติดต่อ

โรคอีสุกอีใสและงูสวัด

โรคอีสุกอีใสเป็นโรคติดต่อที่พบได้บ่อย สาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส และสามารถกลับมาเป็นอีกได้ภายหลังเรียกว่า โรคงูสวัด ทารกและผู้ใหญ่ทุกคนที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกัน ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรค

ปรับข้อมูลล่าสุด: 28 พฤศจิกายน 2007

โรคอีสุกอีใส (Chickenpox) คืออะไร?

- โรคอีสุกอีใสเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสที่มีชื่อว่า เฮอร์พีซ ซอสเตอร์ไวรัส (หรืออีกชื่อหนึ่งว่า วารีเซลลา ซอสเตอร์ไวรัส)
- เป็นในเด็กมักทำให้มีไข้ก่อนข้างต่ำ
- โรคอีสุกอีใสในผู้ใหญ่และผู้ที่ได้รับยากดภูมิคุ้มกัน อาจมีอาการรุนแรง
- การติดเชื้อในหญิงมีครรภ์ อาจทำให้ทารกในครรภ์พิการหรือมีแผลเป็นที่ผิวหนังและเกิดปัญหาอื่น ๆ ได้ในทารก
- ก่อนที่จะมีการฉีดวัคซีนคุ้มกันโรคเป็นประจำซึ่งเริ่มในค.ศ. 2006 โรคอีสุกอีใสเป็นโรคที่พบได้บ่อยมาก และอุบัติการณ์ของโรคอีสุกอีใสน่าจะลดลงเพราะคนได้รับการฉีดวัคซีนคุ้มกันโรคกันมากขึ้น

ลักษณะอาการของโรคอีสุกอีใสเป็นอย่างไร?

- โรคอีสุกอีใสเริ่มด้วยการมีไข้เล็กน้อยอย่างเฉียบพลัน มีน้ำมูก โดยทั่วไปรู้สึกไม่สบายตัวและมีผื่นขึ้นตามผิวหนัง
- ผื่นมักจะเริ่มขึ้นเป็นเม็ดเล็ก ๆ และกลายเป็นตุ่มพองแล้วตกสะเก็ด
- ผื่นจะปรากฏขึ้นในช่วงเวลาสามถึงสี่วัน การกระจายของผื่นจะแตกต่างกันตามระยะของพัฒนาการ
- อาการต่าง ๆ มักจะเกิดขึ้นสองสัปดาห์หลังจากสัมผัสเชื้อ
- คนส่วนมากจะหายจากโรคโดยไม่มีภาวะแทรกซ้อน แต่บางครั้ง การติดเชื้ออาจนำไปสู่ภาวะแทรกซ้อนที่ร้ายแรงได้ เช่นปอดหรือสมองอักเสบ แต่พบได้น้อยมากที่การติดเชื้อจะทำให้ถึงขั้นเสียชีวิต

โรคอีสุกอีใสแพร่เชื้อได้อย่างไร?

- เมื่อเริ่มเป็น ไวรัสจะติดต่อได้โดยการไอ

- ระยะเวลา ไวรัสจะติดต่อกันได้โดยการสัมผัสโดยตรงกับของเหลวจากตุ่มพอง
- การติดเชื้อจะติดต่อกันได้ไว้มากสำหรับผู้ที่ไม่เคยเป็นอีสุกอีใส หรือผู้ที่ไม่เคยได้รับภูมิคุ้มกันมาก่อน
- ผู้ป่วยจะแพร่เชื้อได้ตั้งแต่หนึ่งหรือสองวันก่อนขึ้นผื่น (นั่นคือในช่วงที่มีน้ำมูก) ถึงห้าวันหลังจากขึ้นผื่น (เมื่อตุ่มพองเริ่มแห้งหรือตกสะเก็ด)
- การติดเชื้ออีสุกอีใสไปกระตุ้นการตอบสนองของภูมิคุ้มกันโรค จึงมีน้อยคนที่จะเป็นอีสุกอีใสสองครั้ง

ใครที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคอีสุกอีใส?

- ใครก็ตามที่ยังไม่เคยเป็นอีสุกอีใส หรือยังไม่เคยได้รับวัคซีนป้องกันมาก่อนในอดีต สามารถเป็นโรคอีสุกอีใสได้
- ผู้ที่เคยมีประวัติในอดีตว่าเคยเป็นอีสุกอีใสมาแล้วจะมีภูมิคุ้มกันไวรัสนี้ แม้แต่ผู้ใหญ่ที่ไม่เคยมีประวัติว่าเคยเป็นอีสุกอีใส ก็มีโอกาสที่จะได้รับภูมิคุ้มกันได้ (เพราะการติดเชื้อที่ผ่านมาไม่รุนแรง) บางครั้งแพทย์จะใช้วิธีตรวจเลือดเพื่อดูว่าคนเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับวัคซีนคุ้มกันหรือไม่

ป้องกันโรคอีสุกอีใสได้อย่างไร?

- ปัจจุบันมีการแนะนำให้ไปรับการฉีดวัคซีนได้ฟรี สำหรับเด็กทุกคนที่อายุ 18 เดือน และสำหรับเด็กที่เรียนชั้นมัธยมปีแรก ที่ยังไม่เคยรับวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใส และยังไม่เคยเป็นโรคอีสุกอีใส
- แนะนำให้ฉีดวัคซีนนี้สำหรับผู้ที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกันโรคนี้ด้วย โดยแบ่งเป็น 2 ครั้ง ฉีดห่างกัน 1 ถึง 2 เดือน และเป็นที่แนะนำโดยเฉพาะสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้ที่ทำงานดูแลด้านอนามัย ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำงานกับเด็กเล็กๆ สตรีที่มีแผนจะตั้งครรภ์และผู้ที่อยู่ในบ้านเดียวกันกับผู้ที่ใช้ยากดภูมิคุ้มกัน
- ผู้ที่เป็นอีสุกอีใสควรหลีกเลี่ยงการติดต่อกับผู้อื่น (และไม่ไปที่สถานเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียน) จนกว่าอย่างน้อยห้าวันหลังจากขึ้นผื่นและตุ่มพองทั้งหลายแห้งหมดแล้ว
- ผู้ที่เป็นอีสุกอีใสควรปิดปากปิดจมูกขณะที่ไอหรือจาม และทิ้งกระดาษทิชชูในถังขยะ ล้างมือให้สะอาด และไม่ใช้เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร, ถ้วยอาหารหรือเครื่องดื่มร่วมกับผู้อื่น
- สตรีมีครรภ์ควรหลีกเลี่ยงผู้ที่เป็นอีสุกอีใสหรืองูสวัด และควรไปพบแพทย์ หากเคยไปอยู่ในสถานที่ที่มีผู้เป็นโรคเหล่านี้
- เด็กที่เป็นโรคขาดภูมิคุ้มกัน (เช่นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว) หรือผู้ที่อยู่ในระหว่างการรับเคมีบำบัด ควรหลีกเลี่ยงผู้ที่เป็นอีสุกอีใสหรืองูสวัด เพราะการติดเชื้ออาจมีอาการรุนแรงเป็นพิเศษ

วินิจฉัยโรคอีสุกอีใสได้อย่างไร?

ในรายส่วนใหญ่สามารถวินิจฉัยโรคตามอาการต่างๆ และจากผื่นที่ปรากฏ บางครั้งยืนยันการวินิจฉัยโรคได้ด้วยการเอาตัวอย่างจากผื่นหรือจากเลือดไปตรวจ

โรคงูสวัด (Shingles) คืออะไร?

- โรคงูสวัดเกิดจากไวรัสที่ทำให้เกิดโรคอีสุกอีใสกลับมาออกฤทธิ์อีกครั้ง มักเกิดในวัยผู้ใหญ่และทั้งระยะหลายปีหลังจากครั้งแรกที่เป็นอีสุกอีใส
- ลักษณะอาการของโรคจะเป็นผื่นและเจ็บเหมือนกับโรคอีสุกอีใส เกิดเป็นบริเวณเล็ก ๆ บนผิวหนังและมักเกิดบนด้านเดียวของร่างกาย
- อาการเจ็บและเหน็บชาจากผื่น อาจจะเป็นอยู่อีกหลายสัปดาห์หรือหลายเดือนหลังจากผื่นหายไปแล้ว อาการแบบนี้เรียกว่า อาการปวดประสาทหลังจากเป็นโรคงูสวัด
- ไวรัสนี้สามารถแพร่ได้ด้วยการสัมผัสโดยตรงกับผื่นที่ผิวหนังของผู้ที่ติดเชื้อ ซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิดโรคอีสุกอีใสในผู้ที่ไม่มีภูมิคุ้มกัน
- โรคงูสวัดพบได้บ่อยกว่าในผู้ที่ใช้ยากดภูมิคุ้มกัน

รักษาโรคงูสวัดได้อย่างไร ?

โรคงูสวัดสามารถรักษาได้ด้วยยาต้านไวรัสชนิดพิเศษเช่น อะไซโคลเวียร์ แพทย์ของท่านสามารถแนะนำวิธีที่จะช่วยลดอาการไม่สบายตัว ที่เกี่ยวข้องกับอาการของการติดเชื้อ โรคอีสุกอีใสมักหายได้เองโดยไม่ต้องรับการรักษา

การตอบรับของสาธารณสุขเป็นอย่างไร?

ปัจจุบันโรคอีสุกอีใสไม่ได้เป็นโรคติดต่อที่ต้องแจ้งในรัฐนิวเซาท์เวลส์ แต่ก็มี การเฝ้าระวังอุบัติการณ์จากจำนวนผู้ป่วยที่มาเข้าห้องฉุกเฉิน และจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลด้วยโรคอีสุกอีใสหรือโรคงูสวัด

- การฉีดวัคซีนสามารถป้องกันโรคอีสุกอีใสได้ ถึงแม้จะฉีดหลังจากสัมผัสเชื้อแล้วถึงห้าวันก็ตาม
- การฉีดวัคซีนคุ้มกันระยะสั้นด้วยวาริเซลลา ซอสเตอร์อิมมูโนโกลบูลิน (VZIG) - ซึ่งได้มาจากสารภูมิคุ้มกันทานในเลือดที่ได้รับบริจาค - สามารถป้องกันโรคในผู้ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ ซึ่งถ้าจะให้ได้ดีจำเป็นต้องให้ภายใน 96 ชั่วโมงหลังจากสัมผัสเชื้อ ผู้ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังจากการสัมผัสเชื้อ ได้แก่สตรีมีครรภ์ที่ยังไม่เคยเป็นโรคอีสุกอีใสและผู้ที่ยังไม่เคยฉีดวัคซีนป้องกันโรค ทารกแรกเกิดและผู้ป่วยบางคนที่ใช้ยากดภูมิคุ้มกันโรค

ข้อมูลเพิ่มเติม - หน่วยงานสาธารณสุขในรัฐนิวเซาท์เวลส์

หากต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โปรดปรึกษาแพทย์หรือหน่วยงานสาธารณสุขหรือศูนย์อนามัยชุมชน ในเขตของท่าน - หาได้ที่ได้หัวข้อ *NSW Government* ที่อยู่ด้านหน้าของสมุดโทรศัพท์

เขตปริมณฑล	ที่ตั้ง	หมายเลข	เขตชนบท	ที่ตั้ง	หมายเลข
Northern Sydney/Central Coast	Hornsby	02 9477 9400	Greater Southern	Goulburn	02 4824 1837
	Gosford	02 4349 4845		Albury	02 6080 8900
South Eastern Sydney/Illawarra	Randwick	02 9382 8333	Greater Western	Broken Hill	08 8080 1499
	Wollongong	02 4221 6700		Dubbo	02 6841 5569
Sydney South West	Camperdown	02 9515 9420		Bathurst	02 6339 5601
Sydney West	Penrith	02 4734 2022	Hunter/New England	Newcastle	02 4924 6477
	Parramatta	02 9840 3603		Tamworth	02 6767 8630
Justice Health Service	Matraville	02 9311 2707	North Coast	Port Macquarie	02 6588 2750
NSW Department of Health	Nth Sydney	02 9391 9000		Lismore	02 6620 7500
NSW Health: www.health.nsw.gov.au					